

Miféle álarc?

VISSZHANG - LXVI. évfolyam, 40. szám, 2022. október 7.

„Nem kétséges, hogy Orbán nem fasisztoid programmal indult”, írja Takács Géza, és nem fasisztoid programmal nyerte meg a 2010-es választást (*Álarcok*, *ÉS*, 2022/38., szeptember 23.).

Ezzel a kétségtelenséggel nagyon nem cseng össze, hogy a mai magyar Vezér által már a 2010-nél 13 évvel korábban kiadott *Ellenzéki nyilatkozat* szerint (1997. június 5.) „a kormány idegenszerű”. A 2002-es veszített választás utáni Dísz téri beszéde szerint pedig „a haza nem lehet ellenzékben” (2002. május 7.). Ezek az állítások eleve nem lehettek összhangban egy demokrata szellemiségével. Hogy ennél korábban a Vezér lelkében mi uralkodott, arról aligha lehet valami biztosat tudni – de a végleges politikai személyiség csak hosszabb idő után szokott kibontakozni. Legyen talán elég annyi, hogy személyes visszaemlékezések szerint egyetemista baráti környezetére és rá mélyen hatottak Carl Schmitt művei. És főleg, hogy „legnagyobb” elődei is sajátos alakváltoztatáson mentek keresztül, mígnem magukra találtak. Mussolini 17 évesen hithű szocialista volt, 26 éves korára a szocialista mozgalom hőségének tekintették, és csak az első világháború kitörése idején szakított véglegesen ezzel a múltjával. Hogy aztán életének utolsó évében, a Salò Köztársaság fejeként megint szocialista programot próbáljon megvalósítani – mint aki a magyar Vezérhez hasonlóan, tud „alakot, lelket váltani”. A harmadik Vezér, Hitler pedig politikai pályafutását a Bajor Tanácsköztársaság egyik talpasaként kezdte.

Innen nézve nem valami megalapozott az a sugalmazás, hogy Orbánt a hozzá hasonlóan demokratának induló, de a hatalomra őhöz hasonlóan vágó politikai ellenfelei kényszerítették 2010-es győzelmének fogadtatásával fasisztoid irányba. Mert állítólag ők is, ahogy Orbán is, csak „magyar demokraták” voltak (nem pedig „igazi demokraták”), akiknek éppúgy „elment az eszük a hatalomtól, mint annyi másnak”.

Az pedig, hogy ezek „kórusába” az állítólagos hatalmához szintén ragaszkodó Bokros Lajos már 2010-ben is beletartozott volna, ezért ideje levennie magáról az álarcot (akárcsak a „kórus” többségének, akiknek semmiféle hatalma nem volt, „csak” erkölcsi érzéke), leverő inszinuáció egy ugyancsak magyar demokrata részéről.